

LATINA, LAAJEMPI OPPIMÄÄRÄ 23.3.2015

Nämä *esimerkit täydet pisteet antavasta vastauksesta* eivät sido ylioppilastutkintolautakunnan arvostelua. Lopullisesta arvostelusta päättää tutkintoaineen sensorikunta.

Tässä julkaistavan esimerkivastauksen lisäksi lautakunta voi hyväksyä myös muita mahdollisia tapoja ilmaista asia.

Tehtävä A.

Marcus Claudius Marcelluksen ja Gaius Valeriuksen konsulikaudella eli vuonna 423 kaupungin perustamisesta lähtien (= 331 eKr.) Roomassa kävi niin, että useita valtion johtomiehiä kuoli äkkiarvaamatta suunnilleen samanlaisiin sairauksiin. Kaikkien ihmetellessä tätä onnettomuutta erään ylhäisen perheen palvelijatar tuli edili Quintus Fabius Maximuksen puheille ja lupasi paljastaa julkisesti noiden kuolemien syy. Hän asetti kuitenkin ehdon, ettei se ilmianto, jonka hän aikoi tehdä, saanut aiheuttaa hänelle itselleen mitään vahinkoa. Fabius ilmoitti asian heti konsuleille, konsulit taas senaatille, minkä jälkeen kaikki päättivät yksimielisesti, ettei palvelijatarta rangaistaisi ilmiannosta. Silloin orjatar paljasti, että valtio kärsi naisten tekemästä salaliitosta, koska pääkaupungissa oli monia ylhäissukuisia perheenemäntiä, jotka valmistivat myrkyjä.

Tehtävä B.

1. Kehotti hyödyntämään tilaisuuden rangaista myrkyttäjiä.
2. Lupasi näyttää paikan, jossa myrkyttäjät saadaan kiinni.
3. Pitivät väitteitä miltei uskomattomina, mutta katsoivat parhaaksi suostua ehdotukseen.
4. Löysivät useita naisia valmistamassa lääkkeitä ja heidän luotaan runsaasti lääkeaineita.
5. Lääkejuomat siirrettiin Forum Romanumille, ja parikymmentä myrkkujen valmistamisesta epäiltyä naista kutsuttiin kuulusteltaviksi.
6. Väittivät valmistamiensa lääkkeiden olevan terveellisiä.
7. Heidän käskettiin juoda lääkkeet osoittaakseen syyttömyytensä.
8. Epäröivät pitkään, mutta joivat lopulta myrkyn ja kuolivat.
9. Kaikkiaan 170 perheenemäntää todettiin syyllisiksi ja tuomittiin kuolemaan.
10. Kukaan roomalaisista ei ymmärtänyt jalosukuisten naisten syytä moiseen järjettömyyteen.

Tehtävä C.

1. a) ilmiantaja; b) siirtää t. viedä; c) väittää

2. a) ut ... damnarentur (rivit 28–29)
b) (Quibus) potibus ... delatis (rivi 19);
potione (mortifera) hausta (rivi 25);
Principibus ... mortuis (rivi 26)
c) verba ... (credibilia) esse viderentur (rivit 15–16);
Duae ... Cornelia et Sergia ... ipsae bibere iussae sunt (rivit 21–24)

3. a) (aktiivin) konjuktiivin preesens (yks. 1. persoona)
b) aktiivin II futuuri (mon. 2. persoona)
c) supiinin ablatiivi
d) gerundiivin (monikon) ablatiivi

Tehtävä D.

1. occasionem saevitiae puniendae
2. cum potus delati essent
3. quod animos commovit

Tehtävä E.

1. mollior; 2. ossibus; 3. moventibus; 4. situ; 5. tendines